

VANN for 40 år siden

Om fritid, sanitærteknikk og vannprøver

Av John Mikal Raaheim

John Mikal Raaheim er sivilingeniør fra NTH med mastergrad i historie fra UiO. Han er ansatt som spesialrådgiver i Tekna og redaktør for VANN.

Vann på nett

Som medlem av Vannforeningen kan du søke etter og skrive ut artikler fra tidligere årganger av VANN. De første artiklene i VANN ble publisert i 1966. Det er mye å ta av. Tilbudet er tilgjengelig fra nettsiden www.vannforeningen.no. I denne spalten finner du smakebiter fra VANN i 1973.

Anders Lange, Sosialistisk Valgforbund og Strømsgodset

Den 19. september avla Sveriges nye konge, Carl XVI Gustaf kongeeden etter at Kong Gustav VI Adolf hadde sovnet inn på et sykehus i Hälsingborg. Prins Haakon Magnus ble døpt i Slottskapellet 20. september.

Til valget i september 1973 stilte i alt 16 partier lister. Mest oppmerksomhet fikk Anders Langes Parti, som etter hvert fikk fire representanter inn på Stortinget. Arbeiderpartiet og Venstre gikk mest tilbake ved valget. Venstre var i løpet av stortingsperioden blitt delt i Venstre og Det nye Folkepartiet. Disse partiene fikk til sammen 3 representanter, mens Venstre alene tidligere hadde hatt 13. Etter valget var det allikevel slik at Arbeiderpartiet hadde flertall sammen med det nyetablerte Sosialistisk Valgforbund. Valgforbundet kom inn på Stortinget med 16 nye representanter. Regjeringen Korvald måtte gå av, og 15. oktober ble det utnevnt ny

arbeiderpartiregjering med Trygve Bratteli som statsminister.

I september kom første nummer av Sirene, et Tidssignal for kvinner og menn, i bladform. Strømsgodset slo Rosenborg 1-0 i cupfinalen i fotball.

Fritid, sanitærteknikk, diffusorer og vannprøver

I VANN nr 3 i 1973 kunne man lese om sanitærtekniske forhold i fritidsområder, om begroingsproblemer i kjøleanlegg, spredning av avløpsvann i en resipient med diffusor og om hvor man kunne få analysert vannprøver og hva det da kostet.

I 1973 var det ca 200 000 hytter i Norge. I "verste fall" så man for seg en tilvekst 300 000 nye hytter frem mot år 2000. Tilveksten av utleiehytter var allerede konstatert som et problem fordi disse hyttene hadde lengre brukstid. Ingeniør Roar Finsrud presenterte i en artikkel både utfordringene og aktuelle tekniske løsninger. Avløpsløsning for en hytte inklusive renovasjon kunne i 1973 etableres for kr 5 800,- eksklusive omsetningsavgift. Til dette kom årlige driftskostnader på 130 kroner.

Jon Knutzen fra NIVA bidro til VANN med en artikkel om begroingsproblemer i kjøle-

anlegg. Han beskrev årsaker, skadevirkninger og mulig forebyggende tiltak. Paul Liseth fra I/S Miljøplan skrev om diffusorer for spredning av avløpsvann i resipienter. ”En diffusor slipper avløpsvannet ut over en lengre strekning ved en rekke mindre avløpsstråler. Dette sikrer en hurtigere fortykning av forurensningskomponentene og en bedre utnyttelse av tilgjengelig fortykningsvann i resipienten”, skrev Liseth i 1973. Liseth presenterte i sin artikkel også en rekke diagrammer for fortykning i tyngre tetthetshomogent vann uten strømbevegelse for ulike verdier av Froudes tall.

SIFF og NIVA var sentrale laboratorier for vannprøver i 1973. En pH-verdi kunne du få for 8 kroner i 1973. Totalfosfor kostet 20 kroner, men 30 kroner dersom utgangspunktet var en slamprøve.

Fortsatt Torskekrig og Watergate

Den 10. september 1973 støter et islandsk oppsynsskip og et britisk marinefartøy sammen for tolvte gang etter at Island innførte sin 50 mils fiskerigrænse. Islendingene truer med å bryte de diplomatiske forbindelsene med Storbritannia og å melde seg ut av NATO. Senere, tidlig i oktober, trekker imidlertid britene sine tre fregatter og to slepebåter ut av den omstridte fiskerisonen rundt Island.

Den 6. oktober angriper Egypt og Syria sammen Israel, og den fjerde storkrigen med Israel på 25 år er i gang. Israel slår tilbake og 24. oktober rykker israelske styrker frem til Suez og omringer de egyptiske styrkene der.

”Watergate” rullet videre i USA. Nixon avskjediger etterforskeren i saken i oktober, men stoppes i første omgang av sin egen justisminister og deretter av visejustisministeren, som etter hvert begge trekker seg fra sine stillinger. Regjeringsadvokaten blir midlertidig justisminister og avsetter den omtalte etterforskeren. Striden gjelder utlevering av ni lydbånd president Nixon nekter å gi fra seg.

Kilder

Bjørnsen, Bjørn. *Norge etter 1945*. JW. Cappelens Forlag 1975.

Finsrud, Roar. ”Sanitærtekniske forhold i fritidsområder”. *VANN nr 3 1973*.

Knutzen, John. ”Begroingsproblemer i kjølevannsanlegg”. *VANN nr 3 1973*.

Liseth, Paul. ”Spredning av avløpsvann i en resipient med diffusor”. *VANN nr 2 1973*.

Hvem Hva Hvor 1974. Chr. Schibsteds Forlag, Oslo 1973.

Hvem Hva Hvor 1975. Chr. Schibsteds Forlag, Oslo 1974.